

203/22. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

Luxembourg, 2022. december 15.

A főtanácsnok indítványa a C-615/20. és C-671/20. sz. egyesített ügyekben | YP és társai (Bíró mentelmi jogának felfüggesztése és tisztségéből való felfüggesztése)

Collins főtanácsnok: csak a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság adhat engedélyt a bíró büntetőeljárás alá vonására

2020. november 18-án a Legfelsőbb Bíróság (Lengyelország) fegyelmi tanácsa felfüggesztette I. T. bíró mentelmi jogát, csökkentette illetményét, és felfüggesztette őt a tisztségéből. Felfüggesztése miatt I. T. bíró nem tárgyalhatja a számára kiosztott ügyeket.

A C-615/20. sz. ügyben a kérdést előterjesztő bíróság, amelynek tagja I. T. bíró, számos kifogást fogalmaz meg a fegyelmi tanács függetlenségével és pártatlanságával kapcsolatban, és kétségbe vonja, hogy a fegyelmi tanács felhatalmazása a bíró büntetőeljárás alá vonására és hivatalából való felfüggesztésére „bíróági határozatnak” minősül. Tekintettel arra, hogy a fegyelmi tanács határozata közvetlenül hatással van a kérdést előterjesztő bíróság helyzetére, a kérdést előterjesztő bíróság többek között azt kívánja megállapítani, hogy a bírák büntetőeljárás alá vonását lehetővé tévő nemzeti szabályozásra vonatkozik-e a hatékony bírói jogvédelem követelménye, és hogy a fegyelmi tanács – figyelembe véve a sajátosságait – adhat-e erre engedélyt. Ezen túlmenően azt is vizsgálja, hogy sérti-e az uniós jogot az olyan bíró bíróságon való eljárásának indokolatlan megtagadása, akivel szemben engedélyt adtak a büntetőeljárás alá vonásra.

A C-671/20. sz. ügyben a varsói regionális bíróság elnöke által az eredetileg I. T. bíró által tárgyalt ügyekre kijelölt bíró hasonló fenntartásokat fogalmazott meg a fegyelmi tanács által adott felhatalmazás jogszerűségével és hatékonyságával kapcsolatban.

Anthony Michael Collins főtanácsnok mai indítványában¹ megerősíti, hogy a fegyelmi tanács megszüntetése ellenére továbbra is fennállnak e tanács függetlenségével és pártatlanságával kapcsolatban a Bíróság ítélezési gyakorlatában² már megállapított jogos kétségek. Az igazságügyi miniszter, az ügyész, a Krajowa Rada Sądownictwa (nemzeti igazságszolgáltatási tanács, Lengyelország) és a fegyelmi tanács közötti közvetlen és közvetett intézményi kapcsolatok – figyelembe véve a kérdést előterjesztő bíróság általi vizsgálatot is – növelik azt az egyébként is jelentős kockázatot, hogy az utóbbi nem tekinthető teljesen semleges bíróságnak, amikor a bírák büntetőeljárás alá vonására és a felfüggesztésére vonatkozó engedélyekről dönt.

A főtanácsnok megállapítja, hogy az EUSZ 2. cikkel és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével –

¹ Lásd még Collins főtanácsnok mai, részben azonos tárgyú indítványát a Bizottság kontra Lengyelország ügyben (A bírák függetlensége és magánélete) (C-204/21, lásd még a 201/22. sz. sajtóközleményt).

² 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország (A bírákra vonatkozó fegyelmi felelősségi rendszer) ítélet, C-791/19 (lásd még: 130/21. sz. sajtóközlemény); 2019. november 19-i A. K. és társai (A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége), C-585/18, C-624/18 és C-625/18 (lásd még: 145/19. sz. sajtóközlemény).

együttesen értelmezve az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkével – **ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a bírák büntetőeljárás alá vonásának, őrizetbe vételének és felfüggesztésének, valamint illetményük ebből következő csökkentésének engedélyezésére olyan bíróság számára biztosít hatáskört, amely nem felel meg a függetlenség, a pártatlanság vagy a törvény általi előzetesen történő létrehozás követelményeinek.**

Collins főtanácsnok szerint lényeges eljárási követelménynek minősül az annak ellenőrzésére vonatkozó kötelezettség, hogy a nemzeti bíróság az összetételénél fogva a törvény által megelőzően létrehozott bíróságnak minősül-e. E követelmény betartása közrendi jellegű kérdés, és azt a bíróságnak hivatalból kell vizsgálnia.³ **Az uniós joggal tehát ellentétes a rendes bíróságok szervezetéről szóló módosított lengyel törvény, amely megakadályozza, hogy minden lengyel bíróság megvizsgálhassa a bíró kinevezéséhez vezető eljárás bármely szempontját.** Ami a lengyel Alkotmánybíróság azon ítélkezési gyakorlatát illeti, amely tiltja a bírói kinevezésekkel kapcsolatos bírósági felülvizsgálatot, a főtanácsnok megjegyzi, hogy a Bíróság ilyen felülvizsgálat lefolytatását előíró ítéletei valamennyi lengyel bíróságot kötelezik. **A kérdést előterjesztő bíróságnak tehát figyelmen kívül kell hagynia az Alkotmánybíróság határozatait, ha azokat az uniós joggal összeegyeztethetetlennek ítéli, és meg kell tagadnia minden olyan nemzeti szabály alkalmazását, amely az említett határozatoknak való megfelelésre kötelezi.**

A főtanácsnok azt is értékelte, hogy milyen következményekkel jár annak megállapítása, hogy a bírák büntetőeljárás alá vonására vonatkozó hatáskör fegyelmi tanácsra történő ruházása nem felel meg az uniós jognak. Véleménye szerint a fegyelmi tanács megszüntetését követően **Lengyelországnak biztosítania kell, hogy a fegyelmi tanács hatáskörét egy független és pártatlan, törvény által megelőzően létrehozott bíróság gyakorolja. Lengyelországnak továbbá haladéktalanul érvénytelenítenie kell a fegyelmi tanács által elfogadott határozatok joghatásait.**

Collins főtanácsnok úgy véli, hogy valamennyi állami szerv, így a kérdést előterjesztő bíróság is köteles érvényteleníteni a fegyelmi tanács határozatainak a bírák büntetőeljárás alá vonásának és felfüggesztésének engedélyezésével kapcsolatos jogellenes következményeit. Következésképpen kötelesek figyelmen kívül hagyni a fegyelmi tanács határozatát, **és lehetővé kell tenniük, hogy I. T. bíró a kérdést előterjesztő bíróság ítélkező testületében eljárhasson.** Ha azonban az eredetileg az I. T. bírónak kiosztott ügyek valamelyikére egy másik ítélkező testületet jelöltek ki, amely maga is független és pártatlan, a törvény által megelőzően létrehozott bíróságnak minősül, az említett eljárások folytatódhatnak az új ítélkező testület előtt. Az ezzel ellentétes következtetés nem venné figyelembe a peres felek jogbiztonsághoz és az észszerű időn belüli tárgyaláshoz való jogát.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

³ 2020. március 26-i Simpson kontra Tanács és HG kontra Bizottság (felülvizsgálat) ítélet, [C-542/18 RX-II](#) és [C-543/18 RX-II](#) egyesített ügyek, 55. és 57. pont.

Az ismertetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Kövesse a híreket!

